

KAIP ATPAŽINTI KORUPCIJOS APRAIŠKAS IR Į JAS REAGUOTI?

Kokia korupcijos žala verslo įmonėms?

Korupcijos žala verslo įmonėms gali pasireikšti per:

teisinius procesus

žalą reputacijai

didesnius veiklos kaštus

verslo stagnaciją

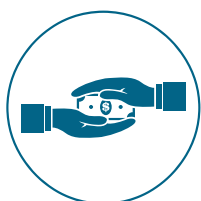
Kaip atpažinti korupciją?

Plėtojant verslą užsienio šalyse, būtina žinoti ir laikytis Lietuvos Respublikos įstatymų bei rekomenduojama susipažinti su šalies, kurioje veikiama, teisine korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų apibrėžtimi.

Pagal užsienio valstybės, kurioje dirbama, nacionalinę teisę, tam tikros veikos gali būti leidžiamos, tačiau toks, užsienio šalyje leidžiamas, elgesys, gali užtraukti atsakomybę pagal Lietuvos teisę, kuri atitinka aukščiausius EBPO standartus.

Nežinojimas, kokius veiksmus užsienio šalies valstybės tarnautojai, verslo partneriai gali vertinti, kaip nusikalstamas korupcinio pobūdžio veikas, neapsaugo nuo galimų neigiamų pasekmių.

Praktinės situacijos, atskleidžiančios dažniausiai pasitaikančias korupcijos formas:

Kyšininkavimas

užsienio šalies institucijos vykdomo tarptautinio pirkimo konkurso komisijos narys vienam iš konkurso dalyvių pasiūlo už atlygį padėti laimėti pirkimą

Prekyba poveikiu

už tam tikrą mokestį siūlo paveikti užsienio šalies valstybės tarnautojus, politikus, kad būtų suteiktos (ar suteiktos greičiau) verslui reikalingos licencijos, leidimai ir t.t.

Papirkimas

asmuo siūlo atlygį užsienio šalies valstybės tarnautojui už tai, kad nebūtų fiksuojami verslo vykdomos veiklos pažeidimai, susiję su aplinkos tarša.

Situacijos, kuriose tikėtina korupcijos rizika:

- Viešojoje erdvėje itin nedaug informacijos apie bendradarbiauti siūlančią įmonę.
- Bendradarbiauti siūlo įmonė, su kuria susijęs užsienio šalies valstybės tarnautojas, politikas.
- Užsienio šalies valstybės tarnautojas, politikas primygtinai rekomenduoja tam tikrą įmonę.
- Įmonė įregistruota lengvatinio apmokestinimo zonoje.
- Įmonė, anksčiau vykdė neteisėtą ar įtartą veiklą.
- Įmonė siūlo didelės apimties bendradarbiavimo, verslo plėtros galimybes, tačiau turi mažai atitinkamos veiklos patirties, yra mažai žinoma šioje verslo srityje.
- Įmonė siekia neįprastos mokėjimo tvarkos, didelių komisinių, sėkmės mokesčių ar atsiskaitymo grynaisiais.
- Vengiama rašytinių sutarčių, arba pasirašomos sutartys neatitinka šalyje galiojančių teisinių standartų.
- Siekiant plėsti verslą, šiuo tikslu užsienio šalyse yra pasitelkiami vietiniai agentai. siūlantys už tam tikrą mokesťį pagreitinti verslo plėtros procesą.
- Įmonė turi ryšių su labdaros organizacijomis, susijusiomis su valstybės tarnautojais, politikais, arba pati tokias organizacijas remia.

Kilus abejonių, ar susidūrėte su korupcijos apraiškėmis, užduokite sau klausimus:

Ar tai legalu?

Ar tai etiška?

Ar tai nežalinga visuomenės interesams?

1/3

visų korupcijos atvejų, padarytų užsienio šalyse, išaiškėja įmonėms atlikus vidaus auditus ir nustatius tam tikrus neatitikimus ar gavus informacijos per įmonėse įdiegtus pranešimų kanalus, veikiančias karštąsias linijas ir perdavus šią informaciją teisėsaugos institucijoms.

DAUGIAU

Išsamesnę informaciją galite rasti STT svetainėje www.stt.lt, Korupcijos prevencijos skiltyje, Mokomoji ir metodinė medžiaga, [Rekomendacijos užsienyje veikiančioms Lietuvos verslo subjektams](#).

Susidūrę su korupcijos apraiškėmis, apie tai informuokite:

STT el. p. pranesk@stt.lt, tel. +370 5 266 3333, mobiliąja programėle „Pranešk STT“

Užsienio šalies
antikorupcinę instituciją
(analogišką STT, jeigu
tokia yra)

Užsienio šalies
teisėsaugos instituciją
(pvz., policiją) telefonu ar
atvykus į teisėsaugos įstaigą

Lietuvos Respublikos
diplomatinę atstovybę ar
konsulinę įstaigą